

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

ČUDEŽNO OZDRAVLJE-
NJE V LANIŠČU V ISTRI? —
Po "Slov. Primorcu" posnema-
mo: Med ljudmi se dalj časa širi
glas o nekem čudežnem ozdrav-
ljenju na priprošnju p. Leopolda
Mandiča. (Ta kapucinski pa-
ter rodil iz Ercegnovi v Dal-
maciji je umrl l. 1943 v Padovi,
kjer je bil 40 let spovednik. Ži-
vel je v duhu svetosti in tako
tudi umrl. Pravi, da se je zgo-
dilo mnogo čudežev v njegovem
življenju in že tudi po njegovi
smrti. Ob bombardiranju je bil
porušen samostan kapucinov v
Padovi in cerkev, le njegova
spovedovalna celica je baje osta-
la nedotaknjena. Njegova pri-
srčna želja je vedno bila iti za
misijonarja med vzhodne raz-
kolne brate, ker je v domačem
kraju ob kotorskem zalivu videl
te osirotele ovce. Božja volja je
bila drugačna, vendar moremo
mi Slovenci imeti vanj zaupanje,
saj je eden našega rodu, čeprav
je živel med tujci. Vedno je ve-
liko molil za razkolne slovenske
brate. Sedaj prinašajo listi bolj
natančno o dogodku v Lanišću.
Ni treba posebej poudarjati, da
novice ni mogel prinesiti noben
časopis na področju B ali v Ju-
goslaviji, ker so tam samo komu-
nistični listi. Takih novic oni
seveda ne prinašajo.

Pri tem ozdravljenju, ki ga
mnogi smatrajo za pravi čudež,
gre za 20 letno Antonijo Pu-
halj, ki je bila že dalj časa bol-
na in je stanovala pri svojih
starih v Lanišću v severni Istri.
Bolezen je prinesla iz nemških
taborišč in je bila na robu gro-
ba. Zdravniki so ugotovili, da
ima jetično vnetje trebušne
mrene. Ko niso pomagali ne

zdravniki ne zdravila, so bolnica
in njeni domači na priporočilo
župnikovo začeli z devetdnevni-
co v čast patronu Leopoldu za
ozdravljenje. Dekle je vsaki dan
prejela sveto obhajilo in župnik
je z njo molil molitev s prošnjo
do p. Leopolda. V cerkvi pa so
ljudje vseh devet dni zvečer mo-
lili rožni venec za njeno ozdrav-
ljenje. 20. marca, na osmi dan
devetdnevne, se je bolnica ču-
tila prav slabo. Ob 6:30 so jo
obhajali, ob 9 se je njeno stanje
tako zboljšalo, da je sama vsta-
la. Na svoje veliko začudenje
je mogla sama vstati po 30
mesecih, se sama napravi-
ti in hoditi po sobi. Oteklina
in bolečine so izginile. Pritekli
so domači in drugi ljudje in se
šli skupaj z njo v cerkev zahva-
lit Bogu. Pozneje so jo zdravniki
preiskali in dognali, da je po-
polnoma zdrava. Tudi sedaj je
popolnoma zdrava.

ŠTRIDESETLETNICE. —
Letos obhajajo v goriški škofiji
štridesetletnico mašništva sle-
deči duhovniki: Msgr. Josip Vo-
dopivec, dekan v Tolminu; Ivan
Kenda, upok. župnik v Brešnji;
Anton Gerbec, župnik v Gaber-
jah; Josip Godnič, dekan v
Dornbergu; Andrej Klobučar,
dekan v Bovecu; Ivan Kovač,
župnik v št. Vidu pri Vipavi.

SOVRASTVO, KI NE POZNA
MEJE. — Okrajni odbor Osvob-
ditelne fronte za Tolminsko je
24. maja izdal proglas proti
nadržku Margottiju in proti te-
mu, da bi kdo pustil otroke bir-
movati po tem škofu. Okrožnica
je namenjena vsem krajevnim
odborom in je naravnost naroči-
lena. Ko niso pomagali ne

(Dolje na 3. strani)

Eksplozija je ubila
400 oseb na Španskem
ranila do 5,000Eksplozija je nastala
v mornariškem arzenalu
v mestu Cadizu

Cadiz, Španija. — Sodijo, da
je bilo več kot 400 oseb ubitih
in nad 5,000 ranjenih, ko je na-
stala večer razstrelba v izdelo-
valnici torpedov. Razstrelba je
bila tako silna, da je porušila
del mesta, neko sirotišnico, eno
bolnišnico in eno tovarno. Ško-
do cenijo nad \$10,000,000.

Tvornica za torpede je bila na
malem polotoku, dve milj od
mesta Cadiz, ki šteje 80,000
prebivalcev. Vlada je takoj po-
slala vojaštvo na lice nesreče, ki
ne pusti nikogar blizu, niti čas-
nikarskih poročevalcev ne.

Tvornico je razstrelba tako
raznesla, da sploh ne bo mogo-
če določiti vzroke razstrelbe.

Razstrelba je uničila neko
bolnico, kjer so našli smrt vsi
bolniki in vse sestre usmiljenke.
Po razstrelbi je nastal požar in
črn gost dim je zavil vso oko-
lico v temo, kar je zelo oviralo
reševanje.

Praznik za delavce na
volivni dan

Green Bay, Wis. — William
Green, predsednik AFL je re-
kel, da bo zahteval za 10,000,000
delavcev prosto na volivni dan.
Tako bo omogočeno vsem delav-
cem voliti proti tistim kongres-
nikom, ki so glasovali za novo
delavsko postavbo, je rekel Mr.
Green.

Vsak unijski uradnik
bo moral dati izjavo,
da ni komunist

Washington. — Ameriška
vlada je določila, da bo moral
vsak unijski uradnik predložiti
afidavit, v katerem izjavlja,
da ni komunist. To morajo na-
praviti vsi uradniki ameriških
delavskih unij, predno se mo-
rejo unije posluževati poslu-
ge vladnega posredovalnega od-
bora.

Celo unijski voditelji kot
sta Filip Murray in William
Green morajo predložiti take
izjave. In ako izvršni odbor
glavne unije tega ne napravi,
izgubi vsaka podružnica doti-
ne unije svoje privilegije pri
vladnem odboru za kolektivna
pogajanja in druge ugodnosti
ter varstvo.

Izvršni odbor CIO šteje 12
članov, od AFL pa 14. Vsi ur-
adniki teh odborov morajo
predložiti te izjave, vrhu tega
pa vsi uradniki lokalnih unij
ali podružnic.

Tako zahteva nova delavska
postava in vladni posredovalni
odbor je izjavil, da jo bo iz-
polnoval. Ako kdo unijskih
uradnikov tega ne bo napravil,
ker se bo čutil morda užalje-
nega, se bo moral obrniti na
sodnijo.

Postava dalje določa, če bo
katerih unijskih uradnikov iz-
javil, da ni komunist, pa se mu
bo pozneje dokazalo da je, bo
kaznovan z globo \$10,000 in
10 let zapor.

**Božite previdni, kadar gre-
ste preko ceste. Prekoračite re-
ste samo pri signalni luči!**

Zed. države bodo
začele s takliko, kol
jo izvaja RusijaTo bodo občutili
ruski zastopniki, ki
prihajajo sem

Washington. — Zed. države
bodo začele v kratkem vračati
Sovjetski Rusiji milo za dra-
go. Vsaj kar se tiče vladnih
zastopnikov. Tako ima Rusija
danes v Washingtonu skoro 1,
000 svojih zastopnikov, ki se v
tej deželi popolnoma svobodno
in nemoteno gibljejo, prav
kot Amerikanci. Nekateri ru-
ski zastopniki imajo tukaj celo
več privilegijev kot jih ima-
jo Amerikanci, ker jih štiti di-
plomatski potni list.

Zed. države imajo pa v Ru-
siji komaj kakih 200 svojih
uradnikov in ti se ne smejo ga-
niti drugim, kot kolikor jim
dovoljuje ruska vlada.

Tako ne bo šlo več naprej,
pravi ameriška vlada. Ali bo
Rusija dovolila ameriškim za-
stopnikom prav tako svobodo,
kot jo uživajo ruski v Ameri-
ki, ali pa ne bo smela Rusija
imeti tukaj več svojih zastop-
nikov, kot je ameriških v Ru-
siji.

Ameriški poslanik v Moskvi,
Bedell Smith, se na primer ne
gane nikamor, da mu ni za pe-
tami sovjetska tajna policija.
Rusi pravijo, seveda, da je to
samo radi varnosti ameriškega
poslanika. Ruska vlada tudi
ne dovoli ameriškemu poslani-
ku, da bi imel svoje letalo v
Moskvi. Imeti ga mora v Ber-
linu. Kadar bi se ga rad po-
služil, ga mora poklicati iz
Berlina. In vselej mora biti na
letalu navzoč tudi ruski navi-
gator in radijski operator, ka-
dar leti ameriško letalo nad rus-
kim ozemljem. Letalo mora plu-
ti po črti, kakor jo določi ru-
ski navigator in ne drugje.

Ruski poslanik v Washingto-
nu nima svojega letala, toda
lahko bi ga imel, če bi ga hotel.
Kadar se ruski diplomati vozi-
jo, jih ne spremlja noben Ameri-
kanec, ampak imajo svoje last-
no moštvo.

Ruski diplomati niso zastra-
ženi v Ameriki, ker tega ne za-
htevajo. Vsak tujzemski di-
plomat pa dobi ameriško stra-
žo, ako jo zahteva.

Na Dunaju so se z
besedami spoprijeli
okupatorji

Dunaj. — Pri seji komisije
Velike četvorke, je prišlo do
burnih prizorov glede avstrijske
mirovne pogodbe. Ameriški
delegat Joseph Dodge je obdol-
žil Rusijo, da je stavila zapre-
ke komisiji v vsem, kar je ho-
tela ta napraviti.

Ciril Novikov, sovjetski dele-
gat, je odgovoril enako ostro
ameriškemu delegatu, češ da ho-
če ta diktirati.

Potem je pa ameriški delegat
izjavil, da je bil od svoje vlade
povzgan domov v Washington,
da bo dobil navodila za nadaljno
delo komisije.

Delavci so šli domov
radi vročine

Detroit, Mich. — Pri Chrysler
Co. je pustilo delo 60 varilcev,
ko se je toplomer pomaknil na
95 stopinj. Radi tega je mora-
lo pustiti delo nadaljnjih 3,450
delavcev.

NE DAJATE PIJAČE
TAKEMU, KI JO
IMA ŽE DOVOLJ

Clevelandska policija je po-
iskala v zaprašenih omarah ne-
ko staro postavbo, ki določa ka-
zen gostilničarju, ki bi dal opoj-
no pijačo pijani osebi. Dozdaj
se niso zmenili dosti za to po-
stavo. Varnostni direktor Smith
pa pravi, da se bo po vsej točno
izvrševala in kršilci kaznovali,
kot postava določa.

Gostilne bodo obiskovali v ci-
vilno obleko oblečeni policisti in
detektivi ter pazili, če dobi člo-
vek, ki ga ima že po vseh pra-
vilih dovolj, še dodatno pijačo. V
takem slučaju bodo odpeljali pi-
janca, zaplenili pijačo in odpe-
ljali na policijsko postajo. Tam
bodo-fakta ugotovili, nato bo
povzgan na zagovor pa gostilni-
čar.

Pri Zvezi narodov
je malo edinstva,
kakor vse kažeHomatije na Javi in
problem Balkana
sta glavni oviri

New York. — Kot vse kaže,
je malo upanja, da bi pričeli
pri Zvezi narodov zares delati
za splošen mir. V laseh so si
Sovjetska Rusija na eni ter
Zed. države in Anglija na dru-
gi strani, ki ne vidijo poti do
soglasja.

Ena velika zapreka je vpra-
šanje pobotanja med Nizozem-
sko in Indoneško republiko.
Zed. države so mnenja, da Zve-
za narodov nima pravice vme-
šavati se v ta spor kot to, da
ukaze prenehanje sovražnosti.
Rusija pa zahteva bolj drastič-
ne korake.

Druga ovira je vprašanje
Balkana. Zapadne demokraci-
je zahtevajo, da Zveza narodov
pošlje tje svojo stalno komisi-
jo, ki bi pazila na homatije na
severni grški meji. Rusija je
pa odločno proti temu. To je
razumljivo, ker so v tiste ho-
matije zapletene (gotovo po
naročilu Moskve) njene va-
zalne: Jugoslavija, Bolgarija
in Grčija.

Tretja zapreka k sporazumu
je pa vprašanje novih članic,
ki prosijo za pristop k Zvezi na-
rodov. Rusija je vetrjala pri-
stop Irsku, Portugalske in
Transjordanije. Anglija in
Amerika bosta to Rusiji vrnila
s tem, da bosta zadržali pri-
stop Albaniji, Romuniji, Bol-
gariji, Ogrski in Mongoliji,
katere protežira Sovjetska Ru-
sija.

Vse te glavne probleme, ka-
terih ne more rešiti varnostni
koncil, bodo predložili skup-
ščini vseh članic, pa naj jih
reši, kakor ve in zna.

Toži mesto za \$50,000
za smrt hčere

Mrs. Margaret Crawford,
1002 E. 66. St. Cleveland, O.
toži mesto za odškodnino v vsoti
\$50,000. Njena hči je utoni-
la v jezeru, ko je motorni čoln
zadel na navlako v vodi, kar je
krivda mesta, trdi tožiteljica.

Bomba v ameriškem
poslaništvu

Rim. — Rimska policija je
našla bombo ob zidu hiše, v ka-
teri se nahaja ameriško posla-
ništvo. Bombo so hitro odstra-
nili, nato pa začeli s preiska-
vo.

V torek zvečer 26. avgusta bo nastopil v cleveland-
skem mestnem avditoriju vatikanski pevski zbor. Zbor
vodi Msgr. Lucio Refice, sloviti skladatelj in profesor
na Pontifikalnem institutu v Vatikanu. Zbor obstoji
iz 54 pevcev, samih izbranih glasov iz cerkvenih pev-
skih zborov v Rimu. Zbor je nastopil tudi v Beli hiši
pred predsednikom Trumanom. Sam papež Pij XII.
je dovolil zboru, da gre na koncertno turnejo po Ame-
riki od obrežja do obrežja. V Clevelandu bo zbor na-
stopil samo en večer, to je na 26. avg. Vsi sedeži bodo
rezervirani. Vstopnice se že dobijo v Taylor uradu, 28
Taylor Arcade, 630. Euclid Ave.

Postavimo pa se z
vročino v metropoli

Včeraj smo zijali v Clevelan-
du kot kavke. Toplomer smo
nagnali ob 5 popoldne kar na
99 stopinj. V mestu je omedle-
lo 38 oseb radi vročine, štiri so
odpeljali v bolnišnico.

Samo v Yuma, Arizona, so
nas včeraj posekali z gorkoto.
Tam je kazal toplomer 107 sto-
pinj. Ampak tam so tega že va-
jeni.

S Clevelandom se je pomeri-
la včeraj cikaga, ki ni hotela za-
ostajati. Tudi tam je kazal to-
plomer 99 stopinj. Povsod dru-
g po Ameriki je bilo hladne-
je.

Vladni vremenski urad naš
"tolazi," da z gorkim vremenom
še nismo opravili. Morda dobi-
mo danes nekaj nevihte, pa ne
bo zalegla nič. Isto so nam ob-
ljubili tudi včeraj, pa so se zmo-
tili.

Ampak — počakajte in ne
skočite takoj iz kože. Obetajo
nam hladneje, dasi ne povedo,
kdaj. Veste, v Alberti, v Kana-
di, je včeraj zapadel — sneg.
En čevljev na debelo ga je nane-
slo srečnim ljudem. In od tam
bo vzela mrzla sapa svojo po-
potno palico in odšla proti jugu.

Danes, pravijo, bo že potrkala
v Montani, v Dakotah in sever-
nozpadni Minnesoti. Jutri bo
odšla pa naprej še bolj južno in
če se ne bo spotoma kje zamudi-
la po opravkih, nas bo tukaj ob-
jela enkrat v petek. Do takrat
pa — kakor kdo more. Veste,
tako pride.

Turčija je kupila 10 la-
dij v Ameriki

Washington. — Turčija je
kupila v Ameriki 10 ladij za
vsoto \$7,400,000. To bo plačala
iz svoje zlate rezerve.

Standard Oil je dala
višjo plačo

Standard Oil Co. Ohio je da-
la svojim 10,000 uslužbencem
3% zvišano plačo. To velja za
mesece avgust, september in ok-
tober.

Razne drobne novice iz
Clevelanda in te
okolice

Prva obletnica—

V četrtek ob 8 bo darovana v
cerkvi sv. Vida maša za pokoj-
nega Franka Okorn v spomin
prve obletnice njegove smrti.

Demokratska seja—

Nocoj ob 8 bo seja Sloven-
skega demokratskega kluba v
SDD na Reher Ave.

Urad se seli—

Urad Social Security, ki je
bil dozdaj v Marshall poslopju,
bo od 22. avgusta naprej v pr-
vem nadstropju Federalnega
poslopja (stara pošta poslop-
je).

Osma obletnica—

V četrtek ob 6:30 bo v cerkvi
sv. Vida maša za pokojnega
Louis Strauss v spomin 8. ob-
letnice njegove smrti.

Preselili so se—

Družina Arko, ki je dozdaj
živila na 1265 E. 59. St., se je
preselila v svojo hišo na 1193
E. 170. St. Želimo jim vso sre-
čo v novem domu.

Lepe beskeve—

Adolph Somrack naznanja,
da imajo jako lepe beskeve za
prezerviranje. Pozneje bo i-
mel tudi jabolka, hruške in
česplje. Njegova farma se na-
haja v Willoughby. Več o tem
je razvidno iz oglasa v današ-
njem listu.

Dobrota zahvala—

V zahvali Mr. in Mrs. Kor-
dan ob priliki 35-letnice, je bi-
lo pomotoma izpuščeno ime Mr.
in Mrs. Ed Kenik.

Sesta obletnica—

V ponedeljek 25. avg. bo da-
rovana v cerkvi sv. Lovrenca
ob 7 maša za pokojnega Lóv-
renc Habjan.

Ne prezrite—

Opozarjamo na uredniški čla-
nek v današnjem listu. Se res
izplača, da ga natančno prečita-
te. Dajte ga čitati tudi "tovari-
šem," jim bo močno odleglo.

K molitvi—

Članstvo društva sv. Jožefa
169 KSKJ naj pride nocoj ob 8
v Svetkov pogrebni zavod, da
se poslovi od pok. sobrata Frank
Linca.

Jutri na sejo—

Društvo sv. Jožefa 169 KSKJ
bo imelo jutri večer ob 7:30
važno sejo v navadnih prostorih.
Članstvo naj se udeleži v velikem
številu.

PUCEL BO DANES
VLOŽIL PETICIJE
ZA KANDIDATURO

Eddie L. Pucel nam je pove-
dal, da bo danes vložil svoje
peticije pri volivnem odboru, s
čemer bo postal uradni župan-
ski kandidat v Clevelandu.
Ravno koliko podpisov bo vlo-
žil, še sam ni vedel včeraj,
menda med 10,000 in 15,000.
Županski kandidat mora pred-
ložiti 3,000 imen pravilno re-
gistriranih volivcev.

Danes je v Clevelandu zad-
nji dan za vložitev peticij pri
volivnem odboru, zato bomo pa
jutri že vedeli, kdo vse bo kan-
didiral v razne urade. Kot se
sliši, se bo postavila najbolj 32.
varda, kjer bo okrog 20 kandi-
datov za mestnega odbornika.

**Kadar morate ponoči preko
ceste, imejte na sebi vedno kak-
bel predmet, da vas voznik la-
žje opazi.**

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVO, Editor)
 6117 St. Clair Ave. Cleveland 2, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
 Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti na leto \$8.00.
 Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado pol leta \$4.50.
 Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado četrt leta \$3.00.
 Za Ameriko v okolici po razpisih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
 Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
 United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
 U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
 U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$3.00 for 3 months.
 Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
 Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 163 Wed., Aug. 20, 1947

Gospod Savica Kosanovič - kako vam je pri srcu?

Gospod minister, najprej prečitajva tole besedilo:

"Njen mož dr. Boris Furlan je bil pri Italijanih jako slabo zapisan. In kakor so se te vesti pozneje izkazale resničnim, je BIL V ODSOTNOSTI TUDI OBSOJEN NA SMRT. Umevno je torej, da je iskal rešitve in zato je s svojo ženo, sinom in hčerko odpotoval v tujino. Prvi del te poti je pokojna gospa Furlanova sama opisala v ZARJI tedaj, ko je dospela tudi v Ameriko."

Gospod minister! Gornje besede so tiskane v avgustovi ZARJI, glasilu Slovenske ženske Zveze. Se več podobnih besed je tiskanih v isti številki ZARJE, ki se nanašajo v prvi vrsti na pokojno gospo Furlanovo, toda vse po vrsti se nanašajo tudi na njenega moža dr. Borisa.

Gospod minister! Ali naj Vam pripovedujem, kako je pri srcu meni danes, ko čitam, da je DR. BORIS FURLAN ZOPET OBSOJEN NA SMRT — to pot ne od Italijanov, ampak od svojih lastnih rojakov? Ali naj vam pripovedujem, kako mi je pri srcu, ko se zavedam, da po sedanjih svojih smrtnih obsodbi mož ne more bežati, kar bi bilo gotovo tudi po mnenju one dopisnice v ZARJI "umevno" — samo nemogoče je... To pot bo mož moral v smrt in se ne bo mogel rešiti — v Ameriko...

Gospod minister! Ne bom vam opisoval, kako je meni pri srcu ob tem neverjetnem poročilu — rad bi pa zvedel, kako je ob tem neverjetnem poročilu pri srcu — VAM! Ali morete še dalje tako drzno varati samega sebe, da razglagate v svet Titovo "svobodo" in Titovo "demokracijo" in Titovo "slovensko bratstvo" in vso drugo Titovo nečloveško zlaganost? Ali se res ne čutite sokrivga, da je pod plaščem TUDI Vaše zlaganosti obsojen na smrt mož, o katerem bi zdaj ZARJA lahko napisala vsaj tak slavospev, kakor ga je napisala v najnovejši številki v spomin njegovi soprogi?

Jaz sem poznal obsojenega dr. Furlana le bolj od daleč, le kolikor sem prišel z njim v stik v bivšem "Jugocentru" in v njegovi bližini. Ne bom trdil, da so se ga držale vse človeške kreposti in vrline, toda eno je gotovo: POSTENJAK in NARODNJAK je bil! Za to dvojje je bil zmerom pripravljen ne samo odločno nastopiti, za to dvojje je bil zmerom pripravljen tudi MNOGO, če ne vse — ZRTVOVATI! Glede strankarske politike se nisva ujemala, to sva vedela oba od začetka. Toda naša sva skupne točke in na tistih skupnih točkah sva lahko iskreno sodelovala.

Gospod minister! Razmerje med obsojenim dr. Furlanom in Vami je bilo drugačno. Bila sta si prava tovariša (ne "tovariša") po vzgoji in izobrazbi, po svetovnem prepričanju, po strankarski politiki, celo po ministerskih stališčih. Vi ste poznali obsojenega dr. Furlana stokrat bolje kot sem ga poznal jaz. Vi ste vedeli in veste SE DANES, da je bil dr. Furlan zmerom POSTENJAK in NARODNJAK. Vi veste še danes, da bi bil šel obsojeni dr. Furlan rajši na vislice kot da bi izdal svoj narod, svojo domovino, svoje ljudstvo. Vi veste, da je bila ta njegova lastnost, ki ga je premotila, da je siromak šel za Vami ali celo prav skupno z Vami v partizanske vode, ker je mislil in vsaj upal, če ne naravnost verjel, da bo za njegov narod pod partizani prišla RESNIČNA osvoboditev... O, bolelo je, ko smo ga morali poslušati, kako je po londonskem radiu pozivljali Slovence pod Titovo zastavo. Bolelo je, ko smo morali čitati, kako je tudi zapeljana njegova rajna gospa dopisovala v "Glas Naroda" in slavila partizane... Vedeli pa smo, da je vse to storjeno v dobri veri — zakaj globoka NARODNA zavest je premotila oba in še mnoge druge z njima, da so šli na to pot. Vedeli smo, da se bodo ti ljudje ob svojem času izrekli — nismo pa mislili, da se bodo izrekli na tako krut način... Še manj smo si predstavljali, da bodo taki ljudje — menda v zahvalo!!! — lepega dne po istih partizanih, oziroma komunistih, porinjeni med "zločince" in "izdajalce"...

Gospod minister! Vi ste natančno poznali vso pot dr. Furlana. Poznate jo še danes. Vi ste nešteto krat sedeli skupaj z njim na sestankih z Adamičem. Vi ste vedeli, ZAKAJ se je dr. Furlan dal premotiti Adamiču. Dr. Furlan je verjel, da ste Vi z enakimi mislimi kot on sam zatajili vse prejšnje jugoslovanstvo in se opreli "novega." Vi natanko veste, da so Furlanovi razlogi do zadnjega ostali isti kot jih je imel sprva. Vi veste, da je bil Furlan toliko moža, da ni hotel in ne mogel ZAVESTNO varati samega sebe in svet okoli sebe — zato je pozneje, ko je postal razočaran, tudi odkrito povedal, da je RAZOČARAN. In samo zato, ker ni hotel biti ZAVESTNO varan, je sedaj tam, kjer je...

Gospod minister! Kako je z Vami? Ali ste Vi čisto drugačen mož? Ali ste že takrat, ZAVESTNO varali samega sebe in Furlana in vse, ki so Vas hoteli poslušati? Ali ste že TAKRAT vedeli, da boste nekoč z vso lahkoto zatajili tudi tega "svojega prijatelja in boste z vso neverjetno nečloveškostjo prikimali trditvam, da je dr. Furlan "zločinec" in "izdajalec"?

Gospod minister! Če je bilo tako, tedaj ste Vi IZDAJALEC, pa ne šele danes, ampak vse od takrat! Če je tako, se morate čutiti danes zelo majhnega pred samim seboj in Vas mora biti sram, da še tlačite zemljo, kaj šele, da sedite v Washingtonu in si natikate masko veljaka, poštenjaka, narodnjaka — celo (čujte in strmite!) — diplomata...

Gospod minister! Če pa ni tako in ste varali samega sebe

nezavestno, kakor je veral samega sebe dr. Furlan, kaj potem? V prvem pozivu na Vas oni dan sem dal izraza svoji veri, da ste pač tudi Vi ostali žrtev varanja, goljufije. Zelo zelo bi želel, da si lahko obdržim to vero. Smilite se mi sicer, če je tako, kakor se mi smili dr. Furlan in še marsikdo z njim, toda vsaj nekaj spoštovanja si ob taki veri in takem usmiljenju lahko pridržim za Vas. Toda, gospod minister, kljub temu Vam moram povedati nekaj drugega. Če boste SEDAJ po obsodbi dr. Furlana (in koliko takih obsodbi še bo...) ostali na svojem sedanjem mestu, potem ni za Vas nobene sence opravičila, potem je jasno, da ste zločinec in izdajalec vsega, kar je dostojnega na svetu, v prvi vrsti tega, kar znači beseda TOVARIŠTVO. Kar ste s tako lahkoto sozagešili nad dr. Furlanom, to seveda z enako lahkoto zagrešite na tisočih drugih.

Gospod minister! Kaj naj si človek misli o takem značaju, to je lahko ugotoviti. Kakšen naslov naj da kdo taki človeški ali nečloveški kreature, to je mnogo mnogo težja stvar. Toda jaz hočem biti še zmerom prizanesljiv do Vas in Vam ne bom dal nobenega drugega imena, razen tega: VSE KAZE — DA STE — SIAPA.

Upam, da ste se med tem že naučili toliko slovenščine, da boste pomen te besede razumeli. Če sem Vas preveč po(ne)častil, dokažite, pa dokažite z dejanjem!

Gospod minister! Vaš tovariš (ne "tovariš!") dr. Furlan čaka nasilne smrti — če ga že ni zadel. KAKO VAM JE PRI SRCU — BRATE MILI?

To Vas vpraša Vaš znanec iz bivšega "Jugocentra."

BESEDA IZ NARODA

Glas naših naročnikov

Pittsburgh, Pa. — Zanimive dopise in novosti čitamo v Ameriški Domovini, posebno o naši stari domovini. Mnoge od nas zanima o razmerah v deželi, kjer nam je tekla zibelka, zato nam je težko pozabiti svoj rojstni kraj. Čitamo Ameriško Domovino, pa čitamo tudi Zajedničarja, kako piše, da v Jugoslaviji bo kmalu kakor v Californiji — Sloboda narodu, smrt fašizmu!...

Čitamo istočako iz starokrajških pisem. Neki pišejo o napredku, slobodi in da je vsak dan bolj rožnato in dobro in sploh pišejo mnogi, da jim je dobro in oni, kateri pišejo, da jim je slabo, vsi enako samo prosijo. Mnogi tudi prosijo kakor cigani in ciganijo od svojcev iz Amerike, pa če jim je treba ali ne; mogoče nekateri tam bolje živijo kot pa mi tukaj.

V Ameriki je prav dobro in imamo vsega, česar si moremo misliti in želeli, a tudi ne za vse.

Tudi jaz dobivam pisma od več strani in vsak po svoje piše, prav tako kot naši časopisi. A pri tem pa ne vemo, komu bi verjeli in zaupali? Kje je resnica?

Pisal mi je brat Mirko iz sela Vučakovca, da se vse menja s časom in čas se tudi menja in vse gre proti koncu v večnost. "Prosim, da mi pošljete cigar iz Amerike..." ko me ni nič drugega prosil, sem takoj kupil škatlico cigar za \$4.50 in poslal v zavoju z obleko. Ko je prišlo na pošto v Vniico, kjer

pregledajo vsak zavoj in ko so našli škatlico 50 cigar, so rekli moji ženi: carine 500 din. a ona je rekla, da nima denarja, da bi plačala in da ona ne puši, kdor puši, naj si plača...

Opozarja me, da naj ne pošiljam v zavoj zlatnine, tobaka, Ave Marije in Ameriške Domovine, ker na to strogo pazi in prejemnik ima nepotrebne sitnosti. Citatelji tega lista dobro prečitajte ovo, ne mojte slat svojim milim i dragim vse kar vas prosijo, ker s tem delate sebi in svojem v domovini sitnosti in nepotrebne stroške.

Naročnikom - čitateljem Ameriške Domovine in uredništvu želim mnogo uspeha in rečem "God Bless America!" S pozdravi,

F. Chemas.

Lynden, Wash. — Spoštovani g. urednik; priloženo pošiljam celoletno naročnino za Ameriško Domovino in mi oprostite, ker sem bil ostal malo na dolgu, ker ne bi rad videl, da bi mi izostala le ena številka, ko pa je toliko novic in vse po pravici in kar naravnost pišete, kaj je novega v naši žalostni stari domovini Sloveniji. Z mojo materjo komaj čakava lista. Moja mati silno radi berejo novice in poročila iz starega kraja, zato pa bom zvest naročnik Ameriške Domovine, kakor sem bil svoj čas naročnik Amerikanskega Slovenca. Ker je Ameriška Domovina katoliški list, jo bom imel naročeno, dokler bom živ. Pozdravljeni.

Frank Skerjanc.

V spomin Jennie Sever

Cleveland, O. — Tvojem spominu poklanjam tu par vrstic v priznanju tvojemu delu za našo slovensko kulturo in pred vsem za vso požrtvovalnost do naših malih pevcev v prizadevanju, da se goji lepa slovenska pesem.

Komaj tri mesece je minilo, odkar si nas zapustila in odšla tja, odkoder ni vrnitve. Vendar se mi zdi, da je že dolgo, dolgo, odkar si se ločila od nas.

Tvoje življenje je bilo polno razočaranj in bridkosti, vendar nisi nikoli klonila glave. Vsa tvoja ljubezen je bila pri družini, za katero si skrbel in delala v upanju, da doživiš dan, ko bodo tvoje hčerke preskrbljene in srečne. Ni ti bilo dano. Zapustiti si jih morala in vse, posebno najmlajša, se tedaj bridko pogreša.

Pogreša pa te tudi Mladinski pevski zbor na Waterloo Rd. Skozi dolga leta si delala in se žrtvovala za našo mladino. Največje tvoje veselje je bilo, da si delila razne dobrote mladim pevcom po zaključku vaj. Obraz ti je žarel veselja, ko si delila, in za vsakega si imela še prijazno besedo. Kadar so nastopili otroci, si bila vsa srečna, tem bolj še, ker so bile tudi tvoje hčerke med njimi.

Ob zadnji prireditvi zbora si bila tako bolna, a vendar nisi hotela ostati doma. Menda si slutila, da je to poslednja prireditev, bila pa je za te — zadnja.

Ne, ni bila zadnja. Ko si ležala na mrtvaškem odru, vsa v cvetju, so prihiti otroci; bilo jih je mnogo več kot jih šteje sedaj zbor. Prišli so fantje in dekleta, ki že dolgo ne pojejo več pri zboru, da se poslovijo od tebe in vsi so ti zapeli v zadnji pozdrav in slovo. Ni bilo ljubečega pogleda in ne prijaznega smehljaja in ne besede od tebe. Smrt je za vekomaj zaprla tvoje blage oči in zamrl je za vedno tvoj glas.

Pogrešamo pa te tudi prijatelji, saj si bila vedno vsem tako dobra. Meni se zdi, da sem s teboj zgubila najboljšo in najdražjo osebo, saj bila si mi toliko kot lastna sestra. Tvoja smrt me je tako pretresla, da te niti nisem mogla spremiti na tvoji zadnji poti, draga Jennie. Obiskala te bom, šla bom pogledat kraj, kjer počivaš in položila bom šopek cvetja na tvoj grob.

Mary Terlep.

—Ko splahujete riž, predno ga denete kuhat in zopet potem ko je kuhan, je vedno boljše, da rabite za to vročo vodo ne mrzlo.

Zmote le težko spoznamo

Pred kratkim sem prisel semkaj iz starega kraja. Čeprav sem se že nekoliko privadil na ameriško življenje in uživam z globokimi požirki zlato svobodo, ki mi jo daje ta demokratska zemlja, vseeno rad prebiram vse slovenske časopise, da tako tolažim svoje domotožje in nekako krotim svoje vroče hrepenenje po moji ljubljani domovini.

Za nami leži strašna in krvava drama našega naroda v domovini, ki pa še vedno traja z vso svojo krvočlonostjo, kakor da bi bilo res potrebno, da se sleherni slovenski človek izkiva v tej krvavi, nečloveški in barbarski šoli. Pa že mora tako biti, kajti iz naših slovenskih listov v Ameriki je še vedno razvidno, da naši ljudje še vedno privoščijo svojim sobratom v stari domovini ta krvočloni rdeči raj, ker še vedno zagovarjajo komunizem in okrutnega samodržca Tita, ki vihti krvavi bič nad našo obubožano domovino, dokler je ne naredi pokorno azijskemu komunizmu. Še vedno zagovarjajo moralce svojih lastnih očetov, mater, bratov, sestra in otrok...

Kako naj razumem to vedenje mojih sobratov v Ameriki, ki so drugače ponosni, da jih je zibala slovenska mati, ko pa mi je dejal neki predstavnik komunizma leta 1944, ko sem ga na kolenih prosil, naj nikar ne ubijajo nedolžnega ljudstva: — "Kaj nam mar ljudstvo, če ostane ali ne. Mi bomo zadovoljni, če ostane le 20 Slovencev in to dobrih komunistov."

Kako naj torej razumem, da so vsi ti, ki komunizem zagovarjajo, upravičeni še pisati lepo slovensko besedo in govoriti prelepi naš materinski jezik, ko se pa strinjajo s komunisti v zatiranju naše narodnosti, naših vere, naših običajev in naše kulture?

Nikoli nisem mislil, da bom moral zapustiti domovino zaradi teh krvočlonih in nečloveških bratov, katere sem v svoji nevednosti celo podpiral. Ampak življenje se velikokrat pogra s človekom, pa se je tudi v tem slučaju.

Med zadnjo vojno se je še posebno poigralo in privedlo naše ubogo ljudstvo do tako različnih mnenj, da bi lahko upniravčeno mislili, da se nahajamo pred sodnim dnem. Kolikokrat sem obstal odprtih ust in mrzlega srca pred dobrim vedno katoliškim človekom, ki je naenkrat začel zagovarjati OF, ker še ni poznal njenega značaja. Kolikokrat sem zopet s presenečenjem poslušal ljudi, ki so bili do tedaj vse drugo kakor pa dobri katoličani, ki so z

vsem prepričanjem odkrili gototo in nevarnost komunistične O. F. in oskali opore svojim protikomunističnim idejam v veri in v še živem slovenstvu.

Seveda, ob tako živih pričah pogubnosti O. F. kakor tudi po svojih velikih lastnih izkušnjah sem tudi jaz prišel do drugega prepričanja in spoznanja, ki se je kosalo s prepričanjem mojega brata. Tudi on je nasedel lažnivi propagandi zločinskega komunizma in je šel v gozd med partizane prodajati svoje dragoceno življenje misleč, da bo reševal domovino pred okupatorjem, pa je v resnici pomagal zasluževati svojo lastno domovino in ljudstvo za komunizem in njegovo tiranijo. Ubogi moj zapeljani in idealni brat, in ubogo moje zapeljano ljudstvo, ki je bilo njemu podobno. — Nikoli se mi ni oglasil iz gozda, ker ga je bilo sram prežvare, a vrnitev ni bila mogoča... Šele ko sem tik pred koncem vojne zapustil domovino ter se umaknil v nesigurnost, v tuji svet, ker nisem mogel več gledati okrutnosti bivših Slovencev — komunistov, se je oglasil tudi moj brat, ker je v njegovem srcu ljubezen do pravice premagala sram.

Vesel sem bil, ko sem v begunstvu sprejel njegovo pismo. Še je pri življenju, sem dejal; še pameten, sem se razveselil; še pošten v svojem srcu, sem vzkliknil, da, popolnoma ozdravljen od rdeče kuge, ker je spoznal njeno naravo, razkrinkal njen pravi obraz in izkusil vero rdečega raja.

Le nekaj odlomkov iz njegovih pisem bi rad navedel. Ne bi vas želel učiti, temveč samo opozoriti, posebno vse tiste moje zapeljane slovenske brate širom cele Amerike, na zmote, v katerih se nahajajo. Naj bi ti odlomki iz pisem partizana — spreobrnjenca delovali tudi na nje, da ga ne bi nasledovali samo v zmoti, ampak tudi v spoznanju, da je komunizem največja nesreča za naš narod in za njih same, da ne bi gledali v komunizmu nekaj privlačujočega, veri in narodu nič nasprotujočega, temveč da bi spoznali v njem največjega sovražnika našega naroda in največji odpad od vere, kar jih pozna zgodovina.

Moj brat, akademik, ki je bil ob koncu vojne odpuščen iz partizanskih odredov, kot nezanesljiv, mi piše takole:

18. 11. 1945.

Mislil, da ne boš užaljen, če ti po dolgem času tudi jaz napišem par besed. Kako je pri nas, itak veš. Če bi ti hotel jaz opisati razmere, bi se to predolgo zavleklo, kajti na

(Dalje na 3. strani)

ČE VERJAMETE AL PA NE!

Na čelu sprejemnega komiteja pri Lunkovih je bil gospod Bernard, ki nas je lepo pozdravil in nam prijazno očital, da smo kasni, da gospodinja Marjetica v kuhinji že ropota in da je že dvakrat vprašala, če vas ne bo. Izgovarjali smo se na Toneta, ki nas je peljal na malico v sirarno. Jaz sem izrazil upravičeno bojazn, da nam bo morda tista malica v napotje pri banketu.

"Ne verjamem, da bi vas tisto kaj badralo," se je smejal gospod Bernard.

"Kaj pa vi," sem ga vprašal, "ali ste tukaj po opravkih?" Čudno se mi je namreč zdelo, da bi samo slučajno prišel sem ob takem usodnem trenutku, ko valove iz kuhinje vnebovpijajo vonji ranjanih putk in drugih telesnih dobrih del.

"Aha, po opravkih," je pritril. "Prav po takih kot vaša clevelandška ekspedicija. Ule-

či so me povabili, naj bi vam delal družino pri mizi. O, nič se ne bojte, Jaka, za vse bo dovolj."

To je menda naglo pripomnil, ko je videl moj zaskrbljen obraz, ki je razodeval bojazen ob oznanilu, da je gospod Bernard tudi povabljen, da omlati z nami, kar nam je brhka gosposinja Lunkova Marjetica pripravila.

"Notri pojdite!" se oglasil v vratih gosposinja, "ven vam ne bom nosila! Pa hitro, da ne bom postano!"

Ze sam njen glas je bil tako vabljljv, da človeka omehča in stopi, nikar še dejstvo, da je glas vabil na slavnostno pojedino. Zato smo se tudi zganihli. Jakiš je še enkrat potegnil cigaro, puhnil nadvse lep kolobarček dima v košato drevo pred hišo in zagnal ostaneke cigare tje po dvorišču. Kranjč Tone je vtaknil cigaro, ki je še ni prižgal, nazaj v žep, jaz sem še enkrat potegnil vavse dim iz cigarete, ga pognal nazaj skozi nos in povorka proti hiši se je razvila. Počasni in preudarnostjo smo stopali, kot bi se zavedali velikih do-

godkov, ki nas čakajo. Kaj se ve, če ni vsak iskal vrat, da bi planil naprej, vendar smo vzdržali red, da smo šli noga z nogo v hišo.

V kuhinji nas je ljubeznivo pozdravila brhka "ta mlada," Marjetica, vsa zardela, ne sicer ravno zaradi odlične družine, ki je počastila to blagoslovljeno hišo s svojo navzočnostjo, ampak zardela od kuhe. Moj pogled je šinil na levo, kjer so se moje mile oči takoj srečale s kupi božjih gnad, ki jih je naša Marjetica nanesla tje. Še bolj prijazno sem jo potem pozdravil in v srca se mi je nekoliko zasmilila, ker je morala, revica, že od ranege jutra stati pred pečjo in komandirati jedilni list. Pa kaj hočem, tako pride, kadar obiščejo mili gostje hišo.

Od hudirja se bomo dobro imeli tukajle, sem si mislil, ko sem pobožno stopil v sobo, kjer je bila pogrnjena dolga miza. Tam nas je pozdravil pa kučegazda, moj bratranec, Frank Lunka, ali po besedi Žirovljavnaj: Uleč France. Tisti, s katerim se nisva še prav dobro zamenila radi sank. Nič mu ne

bom tiste sporne zadeve omenil, ko sem ga videl, kako se srečnega počuti, ker ima okrog sebe toliko zadovoljnih obrazov! Šur, kako ne bodo zadovoljni ob taki mizi!

Pa se prične do mene Jakišev France in mi šepne na uho: "Jack, ali mu boš omenil tisto o sankah? Take lepe prilike ne boš imel nikoli več, ti rečem!"

"Šerap!" mu vržem naglo nazaj. "Kaj ti pa toliko hodiš v nos tiste sanki? Bi me rad spravil v lebet, kaj ne? Kar meni prepusti rešitev tistega vozla. Bom že videl, kako se bo stvar razvijala."

"Kaj pa jezlijaš, kot bi ti stopil na kurje oko? Človek bi ti rad pomagal, pa si kot sršen. Oraj, pa sam onkavi, kakor veš in znaš. Zame je zadeva zaključena, da veš," mi jih je Jakiš napel.

"Ali rešujeta kakšne diplomatske uganke, ki jih mi drugi ne smemo vedeti?" se obrne do naju gospod Bernard, ki je opazil, da si z Jakišem izmenjavata tajne misli.

"Ej, ja, nič diplomatske, kaj bi," pojasnujem naglo, da ne

bi Jakiš stegnil jezika v napadno smer. "Jakišcu je prišlo na misel, da smo že tri dni na Willardu, pa še nismo imeli kvart v rokah. Boji se, da bo na marjaš čisto pozabil, če ga bo tako zanemaril."

"S pinoklem bi vam pa lahko postregli, ako vas ravno pristi srbje. Na marjaš pa t u k a j ne damo dosti," meni gospod Bernard.

"Okej, dragi gospod, kar še enega dobite, pa jih bomo po večerji nekoliko vrgli. Vzemite pa še kar zdajle na znanje, da se bote še dolgo kesali, da ste naju z Jakišem naluštali k igri," z velikim veseljem vzamem povabilo k sebi.

"To bomo pa šele videli, kdo se bo kesal. Toliko vam bomo že pustili, da boste imeli za ciringo do doma. Gospod Janez iz Greenwooda bodo zvečer prišli slike gledat, potem se bomo pa vsedli nekoliko ter jih vrgli."

"No, pa začnimo, se bomo pa še potem kaj pomenili," se oglasil gospodar France, "da ne bo mrzlo in postano."

Berninski kralj

Bivši predsebnik Herbert Hoover, ki nam ga predstavlja gornja slika, je 11. avgusta praznoval svoj 73. rojstni dan. Kot je videti se kljub visokim letom, prav dobro počuti. Slika je bila posneta v njegovem poletnem bivališču v Bohemian Grove, Calif. On je edini še živeči bivši predsednik.

Harold Christoffel, CIO vodja v stavki pri Allis Chalmer 1945, je bil obtožen po federalni veliki poroti, da je krivo pričal pred kongresnim odborom, češ, da on ni komunist. Čaka ga kazni do 60 let zapora največ.

Tudi Japonske tekmuje med seboj in si izberejo "Miss Japan." — Slika nam kaže "Miss Japan" (z vencem na glavi). Sodniki se pri izbiri ozirajo na lepoto obraza, postave, glas, izobrazbo in zdravje. Miss Ayako Goto iz Tokia, ki je dosegla to čast, je po poklicu šivilja, v zadnjem času pa se je posvetila umetnim plesom.

praznike vendar skupaj praznovali. S svetlini dušami bomo preživel v spominih na tiste lepe, otroške, božične dni in z razumevajočimi srei peli: — "Mir tistim, ki so dobre volje."

14. 12. 1946.

Če bi ti hotel opisati, kako se sedaj na splošno počutim, in če bi hotel biti iskren, bi oпис preslabo izpadel. Veš, ta štiri leta sem vse preveč doživel in preizkusil, da bi mogel ostati tisti idealist, kot sem bil včasih. Tudi sem se preveč naučil, da bi mogel še komu verjeti. Zavedam se življenja, vidim, da se bije boj za obstanek, pri katerem sibi paši pogine. Zraven pa trdno verujem v lepoto (to je zame najvišja filozofska esenca) in zato sem kljub tesnobi in strahu, ki ju občutim v sebi, še vedno optimist. Sicer je prav danes to težko biti. Vsaj pri nas! In tako padam iz nasprotja v nasprotje. Zato se držim doma in skušam študirati. Vendar mi je to težko. Saj pridejo trenutki, ko se mi zazdi vse moje prizadevanje en sam velik nesmisel. — Včasih zavidam onim, ki so za vedno ostali v gozdovih, pa se mi potem zopet zazdi življenje tako lepo, da se krčevito oklepam vsakega utrinka. Pa oprostite, da sem zašel v ta razglabljanja; ko pride to kar samo od sebe in potem mi je nekako lažje. Bil sem med tvojimi prijatelji za nekaj dni. Veš, tako si želim še takih primerov, saj postane človek pri teh naravnih in dobrih ljudeh, res človek, dober in preprost. Lahko bi ti še kaj pisal, pa bi pismo predolgo "razžalo." Zato ob priliki spet. Ostani mi zdrav, dragi bratec; spominjaj se nas, ki se tudi na pust ne smejemo, ki pa vendar samozavestno hodimo svojo pot, luči in soncu nasproti.

12. 1. 1947.

Tudi jaz bi ti rad pisal tako ganljivo, kakor samo ti znaš, ki plavaš v tako prijetnih višjih sferah in blaženem upanju. Mi smo namreč postali tudi realisti in materialisti, ki smo se zakopali globoko v zemljo, katero krčimo v potu svojega obraza, seveda vsak po svojih močeh in zmožnostih. Vendar se vsakemu to ne posreči, in zato tudi jaz ne morem pisati tako prijetno in ganljivo. Upam, da radi tega ne boš hud in da boš skušal razumeti moje občutke, spričo vsega tega, kar doživljamo. Kajne, saj se spominjaš, kako sva se včasih razgovarjala in sem jaz razvijal svoje načrte za bodočnost. Vidiš, ko danes pomislim na to, se mi samo še stoji po tistih dneh.

Bili smo pač otroci, dobri, zaupljivi otroci, ki merijo vsakogar po sebi. Takrat še nismo razumeli raznih oblik in sistemov. Morala je priti vojna in vse gorje, ki smo ga prestali. Vse to je koristilo, da smo postali odrasli možje, razbičani od jermenov različnih imen in utrjeni v svojih spoznanjih. — Pa vseeno pridejo trenutki, ko si začudlo slab in omahujoč in le trdna vera vase ti pomaga iz malodušnosti. Zato tudi sedaj študiram, ker se zavedam, da je to moja dolžnost, čeprav ne vem, čemu mi bo to vse skupaj koristilo. Ozborje se seveda širi, pridobivaš si teorijo in duha postane močan in sili kvišku. Da, to je res, duh hoče navzgor, pa kaj, ko ga moraš tlačiti k tlom, da se ne upusti v vsakdanjih, splošnih okvirov, katerih ne sme! Vidiš, to je najbolj grenko, to te ubija. In zato se ne smeš čuditi, če sem postal pust in čemerin in tako vsemu odrekajoč se, da s tisti bežni spomini na sončni dni štajerskih "Čindar" (narodni ples ob priliki nove mase) tako svetli. Pa kaj bi se preveč razpisoval. Živimo. — Tem se moramo pač spriznati in zadovoljiti. "Dum spiramus (dökler komaj dihamo)." —

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja
spisal IVAN ZOREC

"Saj res, škoda bi jih bilo pustiti tu, tudi konje vzemimo s seboj!"

Kopič je Turku zvezal roke in mu pokazal zobe: "Če boš spótoma trgal in uhajal, te pogubim, kakor sem oneli!"

"Ne bom — samo toliko mi narahljaj vezi, da mi ne zastane kri," je Turek prosil.

"Da, konje vzemimo s seboj," je vodja odločil. "Jahali bomo, mudi se nam. Tudi Turek naj jaha, samo noge mu priveži ob stremena in roke za moj povodec."

Kopič se ni upal na konja, križ bi razklenil lepi živali, se je bal.

"Kar zajezdi ga," se je Turek smejal. "Dva tuka nees kakor nič!"

Konjiči so bili res trdni, prežuni so z ujetnikom dirjali domov po dnevi in po noči. Strah jih je podil, za njimi je bliže in bliže žarelo nebo, grmade in vasi so gorele. In ves čas so obpotnim vasem oznanjali turško nadlogo, ki se kakor hudournik vali iz dolin krajev.

Tlačani, kolikor se jih še ni poskrilo, so se razbežali. Za njimi so otožno mežikale prazne vasi. Prešeren grad nad njimi, obzidan in zaprt, je gledal okoli sebe in ni videl solza in gorja; sit je bil, bogat in brez srea.

Kopiču je srce zastajalo, ko so se v dalji že razpoznavali vrhovi domačih hribov. "Ali je Damijan kaj povedal Lizi in Trlepu?" ga je skrbelo. "In če je, ali se ne smeje vsa soseska?" je renčal vase. "Kaj bo, če bi me Liza marala vendarle, pa bi se upirala Trlep in pater opat?"

Skrbi in težave so ga pestile vso pot. Misel, da se bo moroda že v eni uri izkazalo, ali bo kdaj dobil Lizo ali ne, ga je pekla, da bi bil najrajši tull.

Po Medvedjeku so zdrsnili v Veliki Gaber, a velika vas je bila že prazna, goreče grmade so ljudi pognale v zavetje gradišč in skrivališč.

"Hvala Bogu, umeknili so se!" so se prežuni oddehnili in brez pomude zdrevili proti Malemu Gabru.

"Kaj, če tudi tu ni več nikogar?" so se ozirali po tihem, umrlem domačem svetu.

"I, kar na Primskovo jo bomo ucvrli, tam so nemara res že vsi."

"Nak, Trlep nas čaka, če nihče drug ne več," je Kopič vedel svojo in se skoraj bolj bal kakor veselil.

In res jih je Trlep s tremi prav močnimi tlačani prestregel že pred vasjo in od začudenja obstal, ko je med njimi zagledal ujetega Turka. Tlačani so zavpili od togote in planili, da bi potolkli prekletega nejevernika, a Kopič ga je skril za svoj široki hrbet in zarenčal:

"To bi bili lahko storili mi sami, kakor smo z drugimi. Pa le stojte, pobijali jih boste že lahko, saj jih je za nami ko listja in trave!"

Tako so prežuni povedali, kako je bilo, in Trlep je brž velel najmlajšemu prežunu: "V Stično k opatu! Povej, kar veš, in priteci na Primskovo!"

Sel je oddirjal, Trlep je z drugimi in s Turkom bežal na Primskovo.

XLI.

V samostanski obednici se je gospoda malo zasedela in zagovorila o Turkih.

"Saj jih nemara ne bo," je nekdo upal. "Ljudje se plašijo

vse preveč. Na pomlad ne bodo hodili, jesen bi jim vrgla več."

"Kdo ve? Grmade so gorele."

"Turkov pa le še ni. Neumen tlačan je kje zažgal kup frata in brstja, oplašeni stražarji ob turških grmadah pa so brž ukresali ogenj v grmado."

"Če bi le bilo tako! In če bi človek vsaj vedel, v katero stran se bo Turek ulil, če bo prišel res," je grof Pankracij dvomil.

"Najbolje bi storili, če se preveč ne bi mudili," se je gospod Višenjski že bal.

"Bog ve, ali je res, da so Gabrovci ujeli nekega Turka?" je gospod Rauber s Kravjeka vprašal in pogledal opata. Po masi je slišal nekaj zvoniti.

"Nič še ne vem," je opat odkimal. "Če je res, mi bo svobodnjak Trlep že dal vedeti."

"Kadar bo sam hotel?" je o ni nejevoljno dvignil obrvi. "Mislim, da bi to moral storiti pra vprecej in vam izročiti ujetnika!"

Opat je pomolčal. V obednici je prišel brat vratar in povedal, da je pridiral Trlepov sel in da hoče govoriti s pastrom opatom.

"Naj pride kar semkaj!" je pater opat velel, ker je slutil, da bo novica važna.

Vratar je privedel Gabrovca, vsega zaprašnega in trudnega.

"Kaj je?" ga je pater opat vprašal.

"Prav hudo, pater opat:

Odrabljene
maščobe
so še zelo
potrebne!

Tako pravi urednica prehrane,
HELEN McCULLY,
pri reviji McCall's

Mnogo žen se pismeno obrača na našo revijo z vprašanjem, če je še potrebno hraniti odrabljene maščobe. Prav gotovo! Še vedno je pomankanje — ne le v Zedinjenih državah, pač pa po vsem svetu. Tu je tozadevna izjava poljedelskega tajnika Clinton P. Andersona: "Še vedno je potrebno hraniti slednji funt odrabljene maščobe, ker situacija splošno preskrbe maščob je le malo boljša sedaj kot je bila pred letom dni." Zato pa moramo ameriške gospodinjke nadaljevati s hranjenjem odrabljene maščobe dokler ne mine ta potreba širom sveta!

ODDAJAJTE
ODRABLJENE
MAŠCOBE

American Fat Salvage Committee,
Inc.

Turki so blizu!"

"Kje? Kje?" so zavpili vsi obenem in poskočili. "Brž po vej!"

"Kje so že zdaj, ne vem; čez dan, dva bi utegnili biti že tu, če ne prej. Jahali smo skoraj brez počitka, vrnili smo se pred dobro uro."

"Kaj si tudi ti bil na preži?" "Bil." In jim je pravil, kako je bilo in da zdaj tudi zadnji tlačani že vsi vro v tabor.

"In kje imate ujetnika?" "Trlep ga je odgnal na Primskovo."

"Zakaj ne semkaj?" je pogrelo gospoda Rauberja. Gabrovca ga je pisano pogledal in pomolčal.

"Trelepovi prežuni smo ga ujeli, Trlep sam ve, kako je pripretil ujetnika," je čez čas rekel precej trdo. "Kdor bi ga rad videl, pravi Trlep, naj ga pride gledat ali pa naj si ga gre lovit s'jim, saj jih je še prav dosti."

Nekateri so se zasmeli, drugi so se zadržali, da si tlačan upa tako odgovarjati.

"Ali ne veš, da bi ga morali izročiti patru opatu, ki je vaš gospod?" je gospod Rauber revskal.

"Če bi pater opat ukazal, bi ga Trlep morda poslal semkaj."

"Prav gotovo pa ni, kajne?" je onega gredo.

"Trlep zmerom ve, kaj dela. — Velel mi je," se je obrnil v opata, "naj vam, pater opat, povem, da se brž brž kam zaklonite."

Pater opat se mu je zahvalil in bratu vratarju ukazal, naj brat kuhar dobro postreže upehanega sla.

Gospodje plemiči so se nemo gledali.

"Zdaj je skoraj gotovo, da bomo videli Turka," je dihnil gospod Višenjski.

"Čisto gotovo. Da bi ga vrag!"

"In tako naglo se je to zasukalo."

"Turek prihrumi vselej le prav naglo."

"No, ne bojim se ga, grad je trden," je grof Pankracij rekel.

"Da bi se le tudi tlačani dobro poskrili."

"Kaj mi mar! Njih skrb!"

"Če bi tistega ujetnika imeli tu, bi ga izprašali in bi zvedeli, kam se turška nadloga vali."

"Da, kaj boste storili z ujetim Turkom?" so vprašali pater opata.

"Kaj? Trlep naj ga ima, saj ste slišali, da zmerom ve, kaj dela," se je pater opat smehljajal. "Jaz res ne bi vedel, kaj naj bi počel z njim."

"V Ljubljano bi ga poslali deželnemu glavarju."

"Saj ga ni naročil," se je pater opat spet nasmehnil.

"A kaj boste s Trlepom, ki se vam upira?"

"I, saj se ne. Po lastni volji in pameti je na prežo poslal ljudi, ne jaz ne deželni glavar mu tega nisva velela, hvale pa smo mu vsi dolžni za skrb in previdnost."

Pametni odgovor ni bil prav vseč samovoljni gospodi, češ, opat ima za tlačana premehe roke; le gospodi rad kaže zobe. Trlepov sel je vendar tako oplasil vse, da so se kar precej razbežali po gradovih.

Tudi sel se ni utegnil kaj dolgo krepčati, čeprav je bil strašno potreben krepčila in

počitka. Ali Trlep mu je ukazal, naj hitro opravi in priteče v tabor na Primskovo. Kar stopa je torej pomašil dve, tri grize kruha in mesa, bušil vase vrček vina in po bližnjih pr-

HELP WANTED MALE

PUNCH PRESS
OPERATORS

SHEAR OPERATORS

CRANE OPERATORS

2nd and 3rd Shift

Piece Work
Some OvertimeTHE GEOMETRIC
STAMPING CO.1111 E. 200th St.
IV. 3800

HELP WANTED FEMALE

COMPTOMETER
OPERATOR
WANTEDSalary
Pleasant Working
ConditionsCONTACT MR. STEWART
IV 3800

Našim naročnikom v Chicagu

naznanjamo, da sprejema naročnino za naš list, kakor tudi za oglase: TISKOVNA DR. "EDINOST" v Chicagi, na naslovu 1849 W. Cermak Road.

Tam vam pomagajo tudi sestaviti na željo razne oglase, zahvale in naznanila, itd. ter iste nam pošljejo za objavo.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

LET'S EXPLORE OHIO

State Parks

Buckeye Lake is Ohio's mid-state summer resort.

Its five square miles of rippling water is surrounded by hotels and cottages, amusement concessions, picnic grounds and trailer camps. Here one may swim, fish, shop and dance and top the day off with a moon-light ride on the lake boats.

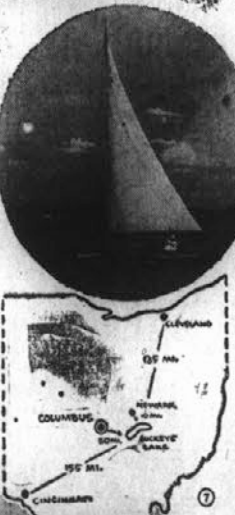
Located just south of Newark and convenient to reach from every part of the state on major highways, Buckeye Lake is administered by the Division of Conservation and Natural Resources of the Ohio Department of Agriculture.

It was constructed as a reservoir to impound water for the old Ohio-Erie Canal, which connected Lake Erie with the Ohio River.

At Newark are the most extensive and complex prehistoric earth-works in Ohio. Time was when this intricate maze of parallels, circles and geometric enclosures covered an area of four square miles. The Mound Builders' Country Club includes the impressive Octagon and Observatory Circle earth-works.

The Ohio State Archeological and Historical Society has a most interesting museum at North High Street and 15th Avenue in Columbus, where examples of the truly marvelous workmanship of the mound-builders are included in the displays of early Ohio.

Your state capitol is well worth a visit on your way to one of the state parks.

hnil proti Primskovu.

XLII.

Kakor na mravljišču, če gosena pade nanj, je završalo na primskovskem gradišču okoli cerkve Matere božje, ko je Trlep privihral s prežuni in Turkom. Otroci so zavreščali,

ženske zavečale na pomagaj in moški poskočili s čekani in noži, tak nepokoj in poplah sta nastala že zaradi enega samega Turka.

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znanke.

HOUSE OF SILVER, Inc.

1857 East 17th St.

"Sleeping on a Sealy is like Sleeping on a Cloud"

\$34.50

UP

Gentle, refreshing sleep comes naturally when you relax on a perfectly balanced Sealy innerspring mattress. Compare Sealy's fine quality, expert design, durable construction. Buy your Sealy mattress today.

Matching Box Spring \$34.50

UP

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 St. Clair Ave., vokal Norwood

JOHN SUSNIK, lastnik

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
HE 2730. 1146 E. 61st St.

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BAVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE
FRANK OVELBAR, lastnik.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Pozor gospodarji hiš!

Kadar potrebujete vašo streho popraviti, kritja z asfaltom ali škrlja, popravo žlebov ali novih, se z vso zanesljivostjo obrnite do nas, ki smo že nad 35 let v tem podjetju in dobro poznamo tudi mnogim Slovincem. Plačate lahko prav na lahke obroke.

The Elaborated Roofing Co.

MElrom: 0033

6115 LORAIN AVE.

GRdina: 2434

Kadar pokličete, opravajte za MR. GEORGE F. LOZICH